

Om Draining.

(Af J. Schrøder.)

De fuldstændigste og paalideligste Erfaringer for Fremgangsmaaden med og Resultaterne af at gjøre Jorden tør ved lukkede Rønder (Drains) habes fra England, hvor Drainingsystemet er bleven anvendt i en længere Række af Aar, medens dets Anvendelse i andre Lande og navnlig hos os og i vore Nabolande endnu kun kan siges at være paa begyndt i større Udstrækning. Drainingen har saaledes her tillands endnu kun givet sine første Resultater; dens Virkninger og disses Varighed i en længere Aarrække søge vi bedst i engelske Skrifter, hvoraf ogsaa efterfølgende Fremstilling hovedsagelig er tagen.

Drainings Nytte og Nødvendighed. Det er ikke vanskeligt at afgjøre hvorvidt Jorden tiltrænger Draining. Et øvet Øie opdager strax de Streg af en Mark, som lide af overflodigt Vand. Vøllingens særegne Tilstand angiver dem. Mangel paa Kraft i Værten, en sygelig Farve og en ufuldkommen Udvikling af Planterne i det Hele, alt dette danner Kendetegn paa vandsyg Jord. Nævnte Mærker vise sig tydeligere paa Alger end paa Eng og ligesaa paa gamle Havnegange ved deres grove, haarde, affnagende Værter. Jord, der er saadan beskaffen, mangler Spændighed, naar man træder paa den.

Vandsyg Jord kan ogsaa det uerfarne Øie let opbage. Efterat Plogen har gaaet om Baaren og Luften er tør og skarp kan man se store Streg af mørkfarvet Jord, medens Resten af Marken ser tørvere ud og af lysbrun Farve. Eller man ser kun smaa mørke Puncter her og der, eller kun de flade og indhøvelde Dele bedækkede med mørk Jord. Alle disse tydelige Mærker paa Grundvand kan man ikke tage Feil af, om de end kunne forsvinde eller tage af i tørt Veir eller udvide sig i vaadt Veir. Naar de forsvinde ved Sommerens Nærmelse, saa er det en falsk Slutning, at de ikke kunne gjøre de dyrkede Værter nogen Skade, og at Marken ikke trænger til at draines. Tværtom er det det Vand, som staaar den hele Vinter over i Jorden som skader Vøllingen om Sommeren. At Overfladen er tør er intet sikkert Mærke paa Undergrundens Tilstand; thi Vandet kan alligevel meget gjerne have Tilhold under Overfladen. Den blotte Fugtighed, som forsvinder for en Del om Foraaret og fuldstændigt om Sommeren, skader ikke Værten, fordi

denne Fugtighed og mere til vil absorberes under en frodig Vegetation; men naar Fugtigheden er staaende og optager Plantegrundens og Undergrundens Porer hele Vinteren igjennem, da blive disse saagjennemvaadne, at største Delen af Sommeren gaar med til Fugtighedens Uddunstning. Sommervarmen optages saaledes med gjennem Uddunstning at saa Fugtigheden bort, (hvorunder der tilmed opstaaer Kjølighed i Luften,) ifødetfor at bidrage til Planternes Væxt, hvilket den ellers ufeilbarligen vilde gjøre. Selv efterat Plantegrund og Undergrund er drainet, taber Jorden meget af sin Varme, som Høstregnet efterat have passeret Jorden fører med sig i Drainene; men uagtet nogen Varme paa denne Maade gaar bort, bliver Grunden dog hverken vaad eller sur, og Foraars- og Sommervarmen optages paa drainet Jord udelukkende med at fremskynde Vøllingens Væxt, gjøre den fuld og vægtig, frembringe skøn Vare og bringe den til Modenhed. Man kan heraf skjønne, hvor uhyre vi odde med og misbruge Sommervarmen her tillands, hvor vi paa Grund af de korte Sommere tiltrænge al deres Varme for at bringe Sæden til Udvikling og Modenhed, medens paa udrainet Mark Varmen optages i den kostbare Væxttid med at drive ud af Jorden overlødig Fugtighed, som indfinder sig for hvert større Regnfaald.

At staaende Vand ovenpaa eller i Grunden skader Planterne, det er vist, men Maaden hvorpaa er ikke afgjort. Maaſke forhindrer eller i det mindste forstyrer det Planternes Uddunstning eller Sættomløbet og indvirker paa den kemiske Tilstand hos de Stoffer, som tjene til Planternes rigelige Forsyning. Lad Skadens Aarsager være hvilke som helst, Erfaring har godtgjort, at den afværges ved Draining. Naar mangelfulde Vøllinger paa tilsyneladende tør Jord hyppigen tilskrives en slet Drift, saa hæver i mange Tilfælde det skjulte staaende Vand Skylden og Mangelen ligger ikke saameget i den aabne Jords Drift som i Forsømmeligheden med at skaffe væk den skjulte Fugtighed; thi lad selve Dyrkningsmaaden være nok saa udmærket, saa kan der dog aldrig frembringes saa store og gode Vøllinger paa fugtig Jord som paa den naturligt tørre eller fuldstændigt drainede, og der findes vel neppe en Gaard, som ikke ved Draining vilde blive langt bedre end den er.

Man kan ikke anfille for noiaagtige Betragtninger over den Skade, som Jorden og dens Produkter lide ved at Regnvandet bliver staaende i en uigjennemtrængelig Undergrund. Hvor

Jordbunden er grundest, liden af Vandet, der bestandig staar under den, og hvor Jorden er dybest, liden af kolde Uddunstninger, der reise sig fra Bundvandet. Den direkte Slæde af staaende Vand i Jorden kan man gjøre sig et Begreb om af følgende dets Virkninger. Gjædsel, hvad enten den er raadden eller gjærende, meddeler Jorden kun liden Frugtbarhed. Plog, Harv og selv Kullen kan ikke pulverisere den til sin Muld. Det nye Græs indeholder kun liden Næring for Dyrene, og paa gamle Volde forsvinde de bedre Græsarter og efterfølges af grove Vandplanter. Besætningen faar aldrig et godt Maaltid Græs, Hø eller Halm; den er aldrig rigtig mæt og følgerigt i daarligt Hold. Træer erholde en haard Bark, fibe Grene og blive et Kov for Snylteplanter. Markveiene ere altid bløde med dybe Spor. Luften føles altid vaad og kold; allerede tidligt om Høsten og langt ude i Baaren møder den raae Kulde Ansigtet som et fugtigt Klæde. Om Vinteren tæler den strænge Frost Jorden saa dybt som der findes Vand. Om Baaren varer det længe inden Sne og Is tør op i besyggede Kroger og Sprækker, og ofte kan man ikke vente paa at Jorden skal tne op, men maa have og saa paa Tælen. Om Sommeren plager Fluier, Myg og Klæg fra Morgen til Aften Kvæget, Plogmanden og hans Heste. Om Høsten blive Faarene skurvede i Hovedet og opædte af Fluemark under hede Solstrif. Denne Skildring er ingenlunde overdreven. Den staar ind paa mangfoldige Steder, paa Holder, i Dalskrog og paa Sletter, og hvor den staar ind i mærkelig Grad, kan man trygt slutte til stillestaaende Vand i Jorden. Med disse Kjendsgjerninger for Die kan det ikke forundre Landmanden, at Draineringens Talsmand saa alvorligen tilraade dem at draine deres Jord.

Draineringens Paabegyndelse. Er det afgjort at en Gaard trænger til Drainering, bør man gaa saa systematisk som muligt tilværts med Udførselen. Paa en ny og ubrugt Gaard kan Draineringen naturligvis paabegyndes hvorformhelst, men paa en Gaard i almindelig Drift og Stand kunne Markkerne alene draines til bestemte Liden i Omlobet. Den bekvemste, renligste og letteste Tilstand for Marken til at draines i er, naar den ligger til Vold, og har man bestemt sig til at udføre Draineringen paa Vold, saa er Aarstiden for Grøsternes Gravning dermed given, nemlig Slutningen af Sommeren og Begyndelsen af Høsten, at der kan levnes Tid for Høstpløiningen. Skal Besætningen afgræsse Marken, bør dette ske forud, da Kreaturer let kunne beskadige sig i de aabne Drainsgrøfter eller nedbryde Grøsternes Sider og træde Korene istykker. Hvad enten eet eller flere Sæt Grøstegravere anvendes, bør de alle sættes i Arbejde paa samme Mark, da Tid tabes ved at føre Materialerne omkring til forskellige Marker, hvormod ved koncentreret Arbejde den ene Mark bliver færdig efter den anden til Plogen. Paa denne Maade kan ogsaa Stykke for Stykke arbejdes, at saa lidet Græs som muligt gaar tilgrunde.

Er Græslandet ikke bestemt til at pløies op, maa Torven forsigtigt lægges over Drainen igjen og saaledes, at den kommer lidt højere end Grund-

fladen, for at Jorden kan have Synkerum. Med en tung Kul præsses Jorden derpaa ned; men baade Nedlægningen og Kullingen bør foretages i koldt Veir, eller endog i koldt eller raadt Veir, forudsat at Græsset er tørt under Kullingen.

Jorderne bør draines saa vidt muligt i Følgerække og skal man begynde med det Jorde, som indtager den laveste Del af Eiendommen.

Det kunde synes ubesøiet at raade til at enhver Mark bør draines, da muligens Dele af Marken ere naturligt tørre; men det er neppe sandsynligt, at alle dens Dele skulde være vandfri. Lad dette forholde sig som det vil, saa fordrer et System af fuld Drainering at hver Mark undersøges, for at komme efter dens Fugtighedstilstand det hele Aar igjennem. Jord der har trukket Vand til sig Høsten og Vinteren igjennem er i slet Tilstand, men den samme Jord kan desuagtet være udfat for at brænde op om Sommeren. Er Jorden af Naturen let, grund og hviler paa tæt Undergrund, saa brænder den op. Da den er grund, mættes den let med Regn om Høsten, og da den er let, dunster Vandet snart bort om Sommeren. Kommer saa vedvarende Tørke, er Hølingen snart brændt op. Drainering er det bedste Middel mod disse Virkninger, idet Drainene tjene som Opbevaringssteder for Fugtigheden, der ved Kapillar-Attraktionen tages op til Planterne gennem den tørre Jord om Sommeren, og modarbejde saaledes Tørkens Virkninger. Drainene tjene som Afledere for det overflødige Vand og samtidigt modarbejde de Kuldens og Vædens Indvirkning. (Fortsat).

Ostetilvirkning.

Fra Aftenbladet hidsette vi Følgende om Ostetigen Markes Omsætning i forløbne Sommer. — Efter i de næstforegaaende Sommere at have veiledet Husmødrene i Ostetilvirkning i Akerhus og Hedemarkens Amt, blev hun i forløbne Sommer antagen til at meddele lignende Veiledning i Kristians Amt.

Hun reiste saaledes, efter Bedkommendes Bestemmelse, omkring i Bang i Balders, i østre og vestre Skidre, Mordal, Torpen i Rand og Gausdal, og ystede fra 16de Juli til 9de November paa 59 forskellige Gaarde.

5 Etkr.	Schweitzer Oste
1	= Stolzer
11	= Rogel
68	= Edamer
14	= Danff
46	= Sammel
37	= Gubbe

tillsammen 182 Etkr. foruden et omtrentlig lige Antal Myseoste. Pigen medbragte som sædvanligt en Bog, hvori Enhver, der har benyttet hendes Veiledning har indskrevet, hvormange og hvilke Slags Oste der er ystet, samt den dertil forbrugte Mængde af Melk. Ved af Bogen at sammenregne Udfaldet, saa viser det sig, at der af hvert 100 Potter myllet

Mælk er udsundet i Gjennemsnit 21 Pbd. fed, hvid Ost og hentimod 15 Pbd. Myseost. Fra Begten af den friske Ost er fradraget det Nødvendige for Indsvinding indtil Osten bliver moden og færdig for Handelen. Naar altfaa de Priser tilføies, som kan opnaaes for disse Slags Oste, saa kan Enhver med Lethed udregne, til hvilken Pris Melken kan udbringes. Det viser sig saaledes, at af 18 Potter Mælk er tilsvirket en Edameroft, netop af den Bøgt og Størrelse, som de sædvanlig indføres fra Holland. Prisen for saadanne Edameroste er for tiden 72 St. Af Ballen efter de 18 Potter Mælk erholdes 1½ Pbd. Myseost, som efter 14 St. pr. Pbd. giver 35 St., altsaa tilsammen 107 St., som udgjør henved 6 St. pr. Pot af frisk Mælk. Dette vil kunne opnaaes, naar Osten sælges lige til dem der skal bruge den, og der ikke paaløber Transportomkostninger. Skal imidlertid disse afholdes, og den nødvendige Mellemmand, Kjøbmanden, ogsaa skal have en passende Fordel, saa maa Prisen nedsættes til 48 St. for den hvide Ost og 25 St. for Myseosten og Potten af Melken udgjøres da til lidt over 4 St. Selv om man sætter Prisen paa en 18. Potters Edameroft til 36 St. og Myseosten kun til 20 St., saa har man dog noget over 3 St. pr. Pot af Melken. Da nu de norske Landhusholdninger i Regelen ikke har store Mælkemængder at raade over, saa er der neppe noget Slags Ost, som bedre passer sig at hste, end de runde Edameroste. Fremgangsmaaden er simpel, og de vil sjelden mislykkes, naar der anvendes nødvendig Omtanke og Omhu. Direktionen i Selskabet for Norges Vel har for flere Aar siden draget Omsorg for at Modeler til Former er at erholde, og enhver Dreier kan med Lethed eftergøre dem. Af de Edameroste, som blev hstede i Gausdal i for Sommer, er nogle faa solgte i Kristiania, og ere befundne gode og federe end de hollandske. Af Ostpigens Væger viser det sig ogsaa, at hun har givet gavnlig Veiledning i Kreaturørgt og i Smørfærning, og det anføres som noget Mærkeligt, at hendes Maade at fjerne paa giver Smør i kortere Tid end en halv Time. Hjemmeligheden ligger naturligvis deri, at hun ved Hjælp af Thermometret ordner Flødens passende Varmegrad, førend Skærningen paabegyndes, og da vil ikke Smørret lade vente i Timevis paa sig. Mellem 11 og 13 Grader efter Reaumur's Thermometer er, efter Aarslidens Beskaffenhed, den passende Varme for Fløden naar Skærningen begynder. Ostepigen er for nogle Dage siden afreist til Bang i Balder's for atter at fortsætte sin Virksomhed og vi tvivle ikke om, at hun med sædvanlig Iver og Duellighed vil lufte Gavn.

Direkte Frøhandel paa Udlandet.

Der høres oftere Klager fra Landmænd over at det Græsfrø, der erholdes hos vore Frøhandlere staar daarligt an, det være sig nu paa Grund af at Frøet oprindeligt er slet, at det er for gammelt og saaledes har tabt Spireevnen, eller endelig at det er avlet i

Land, hvor de klimatiske Forholde afvige for meget fra vore.

Jungen staar nærmere til at afhjælpe Trangen end Dhr. Frøhandlere selv, i hvis Interesse det maa ligge at levere gode Varer og som tilmed have lettest for at gjøre det gennem de udenlandske Forbindelser hvori de i Marræker have staaet.

Man tillader sig derfor at opfordre en af de større Frøhandlere i Christiania til i Ugeskriftet at bekendtgjøre sin Priiskourant med Tilføende af fra hvilket udenlandsk Hus det tages, samt tillige gjøre opmærksom paa inden hvilken Tid Bestillinger til ham maa indleveres, for at kunne effektueres i rette Tid.

Skulde ovennævnte Arrangement, der er det naturlige, ikke kunne træffes for dette Aar, saa anbefale vi Bestyrrelserne for Landbosforeningerne snarest muligt at indhente deres respektive Medlemmers Bestillinger og indkjøbe Frø direkte fra Udlandet.

Uleiligheden med denne direkte Handel er ikke saa stor som den maa ske anses for. Vi kunne i saa Henseende oplyse, at Bestyrrelsen for Verdens og Nørers Landbosforening i 2 Aar har gjort direkte Indkjøb af Græsfrø til samtlige Kjøberes Tilfredshed. De bestilte Sorter vare hovedsagelig Frø af Turnips, Rotabaga, flere Sorter Kløver, hvoriblandt Alflekløver, Raygræs og Hestegulerødder. Bestillingerne ere prompte ankomne endog allerede 14 Dage efter Bestilling over England, og har det samtlige Frø udmærket sig ved Spirekraft, Velrensethed og forsigtig Indpakning.

Nævnte Bestyrelse har begge Gange henvendt sig til Dickson & Co. i Waterloo place Edinburgh og agter fremdeles at benytte samme Hus.

Sherving i Liverpool nævnes ogsaa som paa-lidelig.

Førend Bestillingen afgaar er det bedst at erholde fra Huset dets Priiskourant, for at Bestillerne strax kunne indbetale til Landbosforeningernes Bestyrelser Frøets Kostende, der ligesom Bestyrrelserne affendes samtidigt med Bestillingen til Udlandet. I Bestillingen bør utrykkeligen tilføies, om Frøet skal affendes pr. Damp eller Seilskib.

Til Dhr. Landmænd.

Undertegnede anbefaler sig herved som Kommissionser ved Jordleidendommes Kjøb og Salg. For at undgaa vidløstlig Korrespondance anmodes Dhr. Landmænd, som overdrage mig Eiendomme til Salg, saavidt muligt at opgive mig:

1. Skylden,
2. Areallet af dyrket og udyrket Mark,
3. Foderaad,
4. Jordernes Beliggenhed og Beskaffenhed,
5. Bygningernes Beskaffenhed og Afslraancesum,
6. Skovens Beskaffenhed,
7. Besætningens Størrelse, og Kornavlingens Størrelse i de 2 sidste Aar,
8. Grad der foruden fast Eiendom kan medfølge i Kjøbet,

9. Kjøbefønnens Størrelse og Betalingsster-
miner og
10. Tiltrædelsestiden.

J. Schrøder

træffes hver Torsdag i Bogtrykker Fabritius's
Kontor i Christiania.

Medlemmerne af Bærum og Åsker
Landbosforening erindres herved om, inden
Februar Maanedes Udgang at tilstille en af
Bestyrerne deres Bestillinger paa skotsk Trø.

Dhr. Drainfabrikanter anmodes om
godhedsfuld i ufrankerede Skrivelser at til-
stille Ugekriftet deres Priscouranter, samt
Opgaver over det Antal Drains, Fabrik-
terne kunne levere i 1857.

To-Hestes transportabel Træskemaskine.

Saafermt et tilstrækkeligt Antal Bestil-
linger indløbe til Bærum's Jernværk paa
transportable „To-Hestes Træskemaskiner“
ville samme leveres fra Værkstedet af samme
Konstruktion og Størrelse som „Barrett,
Exall and Andrewes“ patenterede Maskine.

Til salg.

Giendommen Søndre og Nordre Sæter med
Tønsrud og Høllug, samlede under et Brug, af
Styld 35 Daler og beliggende lige ved Kongsvin-
ger By er til salg. Jndmarken udgjør cirka 1,300
Maal. Havnegangen støder til Jndmarken, saa
Besætningen Næret rundt holdes hjemme. Skoven
cirka 1/2 Mil lang og 2/3 Mil bred, afgiver Sag-
tommer og betydeligt Salg af Brænde til Kongsvin-
ger. Besætningens Størrelse udgjør 40 Storsæ,
11 Heste, 20--30 Faar og 10 Svin, og sælges
desforuden aarlig cirka 300 Skp^h Hø og 350
Skp^h Halm. Paa Giendommen er opført Sille-

sag, Mølle og et Teglværk, der afgiver betydelig
Netto, ligesom aarlig Afgift svares af en Enblads
Sag, et Plankfogerri og Havnegang med 160 Spd.
Desforuden tilligger Giendommen aarlige faste Af-
gifter til et Beløb af 503 Spd. 2/3 af Jndmar-
ken er god Midsjord med fast Verbund. Vaanings-
huset og Laderne ere i god Stand og medfølger i
Handelen adskillige Kornvarer, Poteter, Rødstaber
samt en ny Træskemaskine. Glommens Nærhed og
den vordende Jernbane gjør Giendommens Vælg-
genhed behagelig og dens Produkter let affættelige.
Tiltrædelsen kan ske til Foraaret.

Om Pris og Konditioner, der ere favorable
for Kjøberen, underhandles med **J. Schrøder**, der
træffes hver Torsdag i Bogtrykker Fabritius's Kon-
tor i Christiania.

Peruvianst Guano.

Ægte peruvianst Guano sælges hos
Joh. P. Olsen,
Skiberggaden No. 4.

Christiania Kornpriser.

Rug østersøst 210—212 Pd. 5 à 5 Spd. 24 f.
Rug dansk 202—204 Pd. 4 Spd. 36 à 72 f.
Byg dansk 186—188 Pd. 4 Spd.
Hvede dansk 208—212 Pd. 6 1/2 à 7 1/2 Spd.
Erter dansk 4 Spd. 48 f à 4 Spd. 96 f.

Christiania Fiskepriser.

Sild, stor Kjøbnd. 5 1/2 à 6 1/2 Spd. pr. Td.
Sild, almindel. do. 5 1/2 à 6 Spd. pr. Td.
Sild, stor Mid. 5 à 6 Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 4 1/2 à 5 Spd. pr. Td.
Sild, stor Christ. 4 Spd. 1 1/2 à 4 Spd. 60 f pr. Td.
Sild smaa do. 19 f à 4 Spd. pr. Td.
Storfet 6 f 18 à 7 f pr. Bog.
Middelfet 1 Spd. 6 f à 1 Spd. 12 f pr. Bog.
Smaafet 4 f 18 f à 1 Spd. pr. Bog.
Rødstjer omkring 7 f pr. Bog.

Udgiverens Adresse:

Proprietær Schrøder. Bøll i Bærum.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Meteorologiske Jagttagelser paa Christiania Observatorium.

1857. Januar og Februar.	Barometerstand i franske Lin. ved 0°.			Temperatur i Skyggen. R.			Veirbemærkning.
	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	
29	337 ^{'''} 1	336 ^{'''} 9	336 ^{'''} 7	— 9° 5	— 9° 5	— 10° 2	Lidt Sne. Nordlig Vind.
30	336 5	336 3	335 7	— 13 5	— 10 2	— 9 4	Lidt klart Formid. Svag NO.
31	335 7	336 2	337 3	— 8 8	— 7 2	— 7 8	Ligt. Lidt Sne. do. N.
1	338 4	339 0	339 2	— 7 8	— 7 5	— 10 8	Lidt klart. do. NO.
2	339 0	339 4	339 7	— 8 9	— 8 1	— 9 7	Styrt. Lidt Sne do. NNO.
3	338 7	338 7	339 6	— 8 2	— 5 7	— 6 3	Blandet. Stærk N.
4	340 5	340 6	339 9	— 8 2	— 6 3	— 7 8	Lidt klart Formid. Sne. NO.

Høiden af smeltet Sne 1,45 Linier.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.